

סיפור המקלל – על ממזרים, מקופחים ומורדים

ספרא אמור פרשה יז

ויצא בן אשה ישראלית -

מנין יצא

מבית דינו של משה

שבא ליטע אהלו בתוך מחנה דן,

אמרו לו מה טיבך ליטע בתוך מחנה דן,

אמר להן מבנות דן אני

אמרו לו הכתוב אומר 'איש על דגלו באותות לבית אבותם יחנו בני ישראל'

נכנס לבית דינו של משה

ויצא מחוייב

ועמד וגידף,

והוא בן איש מצרי - אעפ"י שלא היו ממזרים באותה השעה הוא היה כממזר,

בתוך בני ישראל - מלמד שנתגייר,

וינצו במחנה - על עיסקי מחנה,

בן הישראלית, ואיש הישראלי - זה שכנגדו.

ויקוב בן האשה הישראלית את השם - זה שם המפורש ששמע מסיני,

ויקלל אינו אומר ויברך כענין שנאמר **ברך נבות אלהים ומלך אלא ויקלל** מלמד שאינן הורגים בכינוי...

ויביאו אותו אל משה - ולא הביאו המקושש עמו,

ושם אמו שלומית בת דברי למטה דן - גניי הוא לו וגניי לאמו וגניי למשפחתו וגניי לשבטו שיצא ממנו,

וכנגדו אתה אומר: **ואתו אהליאב בן אחיסמך למטה דן חרש וחושב -** שבת הוא לו ושבת לאביו ושבת למשפחתו ושבת לשבטו שיצא ממנו.

ויניחוהו במשמר - ולא הניחו המקושש עמו ושניהם היו בפרק אחד ויודעים היו במקושש שהוא חייב מיתה שנאמר **מחלליה מות יומת**, אבל לא היו יודעים באיזו מיתה ימות שנאמר **כי לא פורש מה יעשה לו**, וכן הוא

אומר **לפרוש להם על פי ה'** - מלמד שלא היו יודעים אם חייב מיתה אם לאו.

ויקרא רבה פרשה לב

ויצא בן אשה ישראלית (ויקרא כד, י).

ר' לוי אמ' יצא מעולמו, המד"א **ויצא איש הבינים** (שמ"א יז, ד).

ר' ברכיה אמ' מפרשה שלמעלה יצא, דכתי' **ולקחת סלת** (ויקרא כד, ה) - דרכו שלמלך להיות אוכל פת חמה או שמא צוננת, דתנינן תמן לחם הפנים אינו נאכל לא פחות מתשעה ולא יותר מאחד עשר.

תני ר' חייא מפרשת יוחסין יצא,

שבא ליטע אהלו בתוך מחנה דן,

אמרו לו מה לך ליטע אהלך בתוך מחנה דן,

אמ' להן מבנות דן אני,
 אמרו לו הכתוב אומר **איש על דגלו באותות לבית אבתם** (במדבר ב, ב) ולא לבית אמותם,
 נכנס לבית דינו שלמשה
 ויצא מחויב
 ועמד וגידף.
[והוא בן איש מצרי (ויקרא כד, י). רבנין ור' לוי.
 רבנין אמרי אפעלפי שלא היו ממזרים באותה שעה הוא היה כממזר.
 ר' לוי אמ' ממזר ברור היה.
 כיצד
 נוגשים היו המצריים ושוטרים היו ישראל, נוגש היה ממונה על עשרה שוטרים ושוטר היה ממונה על עשרה בני
 אדם, נמצא נוגש ממונה על מאה ועשרה בני אדם.
 חד זמן קרץ נוגש גבי שוטר
 אמ' לו זיל כנש עישוריתך,
 כיון שנכנס לתוך ביתו שחקה לו אשתו
 אמ' הדה דההוא גברא היא,
 יצא והטמין עצמו לאחורי הסולם,
 כיון שיצא בעלה נכנס וקילקל עימה.
 הפך לאחוריה וחמתיה נפק מן גו בייתה.
 כיון דידע דחמתיה נפק מן ביתיה הוה מחי ליה כל יומא וא' ליה לעי טבאית לעי טבאית, מתכוין בעי
 מיקטלוניה.
 באותה השעה היציצה רוח הקודש למשה, הדה היא **ויפן כה וכה** (שמות ב, יב), מהו **ויפן כה וכה**? אלא ראה
 מה שעשה לו בבית ומה שעתיד לעשות לו בשדה,
 אמ' לו לא דיו שקילקל עם אשתו אלא שהוא מבקש להורגו,
 מיד **וירא כי אין איש** (שם / שמות ב', י"ב).
 מה ראה? ר' יהודה ור' נחמיה ורבנין.
 ר' יהודה אמ' ראה שאין מי יעמד ויקנא לשמו שלקב"ה ויהרגנו ועמד הוא וקינא לשמו שלקב"ה והרגו.
 ר' נחמיה א' ראה שאין מי יעמד ויזכיר עליו את השם ויהרגנו ועמד והזכיר עליו את השם והרגו.
 ורבנין אמ' ראה שאין תוחלת עתידה יוצאת ממנו ולא מבניו ולא מכל הדורות,
 מיד **ויך את המצרי** (שם / שמות ב', י"ב).
 במה הרגו?
 ר' יצחק אמ' באגרופ הרגו, כד"א **ולהכות באגרופ רשע** (ישעיה נח, ד).
 ר' לוי אמ' במיסטורין שלישאל הרגו, כד"א **והיה מספר בני ישראל כחול היס** (הושע ב, א).

בראשית רבה, פרשה כב

- 1 **ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם וגו'**, על מה היו מדיינים, אמרו בואו ונחלוק את העולם אחד נטל הקרקעות ואחד נטל את המטלטלין, דין אמר ארעא דאת קאים עליה דידי, ודין אמר מה דאת לביש דידי, דין אמר חלוץ, ודין אמר פרח, מתוך כך ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו.
- 2 רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמר: שניהם נטלו את הקרקעות, ושניהן נטלו את המטלטלין, ועל מה היו מדיינים, אלא זה אומר בתחומי בית המקדש נבנה, וזה אומר בתחומי בית המקדש נבנה, שנא' ויהי בהיותם בשדה', ואין שדה אלא בהמ"ק, היך מה דאת אמר (מיכה ג) 'ציון שדה תחרש', ומתוך כך (בראשית ד) ויקם קין אל הבל אחיו וגו'.
- 3 יהודה בר אמי אמר: על חוה הראשונה היו מדיינים, אמר רבי איבו: חוה הראשונה חזרה לעפרה, ועל מה היו מדיינים, אמר רבי הונא: תאומה יתירה נולדה עם הבל זה אומר אני נוטלה שאני בכור, וזה אומר אני נוטלה שנולדה עמי, ומתוך כך ויקם קין.
- 4 אמר רבי יוחנן: הבל היה גבור מקין, שאין ת"ל 'ויקם' אלא מלמד שהיה נתון תחתיו, אמר לו שנינו בעולם מה את הולך ואומר לאבא, נתמלא עליו רחמים, מיד עמד עליו והרגו, מן תמן אינון אמרין טב לביש לא תעביד וביש לא ימטי לך.
- 5 **ויהרגהו**, במה הרגו, רשב"ג אמר בקנה הרגו שנאמר וילד לחבורתי דבר שעושה חבורה, ורבנן אמרי באבן הרגו, שנאמר כי איש הרגתי לפצעי, דבר שהוא עושה פצעים, רבי עזריה ורבי יונתן בר חגי בשם רבי יצחק אמר נתבונן קין מהיכן שחט אביו אותו הפר, שנאמר בו (תהלים סט) 'ותיטב לה' משור פר', ומשם הרגו, ממקום הצואר מקום הסימנין.

